

Het ‘Diversiteitscongres’ van NPO blijkt voor exclusief, eensgezind gezelschap

Posted on 4 mei 2022 by Coen de Jong

‘Het is spijtig dat wij dit congres beginnen met twee mannen die lange tijd diversiteit en inclusie niet hebben begrepen’. Aan het woord is ‘Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme’ Rabin Baldewsingh, één van de sprekers op 29 april 2022 op het congres van de NPO *De ander zien, jezelf zijn: discriminatie, diversiteit en inclusie in de media*.

Baldewsingh verwees daarmee naar videobeelden die even eerder werden getoond van premier en VVD-leider Mark Rutte en vicepremier en CDA-leider Wopke Hoekstra, die daarin het grote belang van ‘diversiteit en inclusie’ voor Nederland onderschreven.

Exclusieve diversiteit?

Dit congres was volgens de NPO bedoeld om ‘mediamakers samen te laten spreken

over de rol van publieke media als het gaat om diversiteit, inclusie en uitsluiting'. Het was tegelijk de aftrap van een thema-maand in mei 2022 waarbij de NPO op alle kanalen, netten en zenders nieuwe en speciale programma's uitzendt rondom diversiteit en inclusie.

Het congres was echter 'alleen op uitnodiging' bij te wonen. Aanvankelijk gaf de NPO aan dat slechts 'een selectie van de schrijvende pers' het congres zou kunnen volgen.

Opmerkelijk, want de NPO ontvangt in 2022 op basis van de Mediawet 828 miljoen euro van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het maken van radio- televisie- en internetprogramma's voor 'een breed en divers publiek'. De vraag is wat de NPO onder 'divers' verstaat. Is dat diversiteit van leeftijd, opleiding, regio of levensfilosofie?

Overigens waren de omroepgelden kennelijk niet toereikend voor de financiering van deze thema-maand. De Postcodeloterij en de daaraan gelieerde Stichting Doen betaalden in ieder geval mee aan het 'Concert for Change' dat op de avond van 1 mei werd uitgezonden.

'Biculturele oriëntatie'

Voor Shula Rijxman, tot de jaarwisseling voorzitster van de Raad van Bestuur van de NPO en nu executive producer van dit NPO-congres en van het 'Concert for Change', is het glashelder: diversiteit betekent meer programma's voor en door 'biculturele' Nederlanders omdat die zich nu niet in de NPO herkennen.

'Racisme en discriminatie zijn helaas onderdeel van onze maatschappij en wegkijken is geen optie', zei Rijxman in de aankondiging van het congres. Ook staatssecretaris van Media en Cultuur Gunay Uslu van D66 bekende in een videoboodschap aan het congres kleur met de slogan: 'Diversiteit en Inclusie is Kracht'.

Wapperende vinger

De presentatoren Lara Billy Rense en Milouska Meulens hieven regelmatig een waarschuwende vinger op naar de voorzitter van de Raad van Bestuur van de NPO Frederieke Leeflang ('Schrijf je mee?', 'Frederieke, wat heb jij hier op te zeggen?')

en aan het adres van de top van de NPO ('oud, man en wit').

Het bezorgde Frans Klein – als directeur video eindverantwoordelijk voor de programmering van NPO1, 2 én 3 – een ongemakkelijk moment. Klein haastte zich te melden dat het 'Aktieplan Culturele Diversiteit' de diversiteit van de top van de NPO in versnelling ging brengen en wierp op dat Indische Nederlanders als hijzelf ook lang zijn miskend – waarop even consternatie ontstond rond de vraag of Indische Nederlanders wel of niet tot de niet-westerse allochtonen behoren.

Eensgezindheid

De bijeenkomst ademde op momenten een evangelisch aandoende eensgezindheid uit. Sprekers en panelleden haalden aan dat institutionele discriminatie in Nederland overal is, juist ook binnen de NPO waar programmamakers van kleur dagelijks 'gif' zouden ervaren.

Diverse aanwezigen prezen de op 1 januari 2022 tot het bestel toegelaten omroep ZWART als voorbeeld en inspiratie. Directeur Gianni Grot van ZWART kreeg volop ruimte om de visie van hemzelf en zijn 'compagnon' Akwasi te delen en te vieren dat ZWART in de themamaand zijn allereerste geheel eigen programma ging uitzenden.

Meerdere realiteiten

Joyce Bovenhuis van *EenVandaag* gaf aan dat meer dan 50 procent van de 'witte deelnemers' aan het *EenVandaag*-onderzoekspanel de toon van het racismedebat te heftig vond. Nogal wat 'witte deelnemers' zien de discussie over racisme vooral als iets wat in de media in Hilversum en in Amsterdam speelt.

Er werd een 'mannelijke ondervraagde uit Etten-Leur' geciteerd die zich niet herkende in het debat over racisme en discriminatie, als bewijs dat bewoners van de Nederlandse provincie het nog niet helemaal hebben begrepen. Publieksonderzoeker Leonie Koot van de NPO wees er wel op dat naast mensen 'van kleur' nog vele andere groepen in de samenleving zich in de media niet vertegenwoordigd voelen.

Quoteren en tellen

Ter afsluiting kreeg Frederieke Leeflang het woord. De zittende NPO-voorzitster was vol lof voor 'de spiegel die haar was voorgehouden' over diversiteit maar sprak: 'Het lukt ons gewoon nog niet'.

Om vervolgens een lijst bestuurlijke maatregelen af te kondigen: een quotum van 15 procent 'biculturele' medewerkers in de programmering, 25 procent van de vacatures invullen met kandidaten met een 'biculturele' achtergrond en in 2023 moet 13 procent van het hele NPO-personeelsbestand een 'biculturele' achtergrond hebben.

Diverse sprekers lieten merken dat het diversiteitsdenken binnen de NPO niet op basis van vrijwilligheid tot stand hoeft te komen. Journalist en schrijfster Naeeda Aurangzeb zei dat ze op basis van haar eigen maatstaven 'acht van de tien' van haar collega's bij de NPO zou willen ontslaan.

Of zoals Shula Rijxman – toen nog als NPO-voorzitter – in het najaar van 2021 al aankondigde: 'Alle omroepen hebben zich hierbij aangesloten. Houden zij zich niet aan het quotum, dan volgt een gesprek. Anders gaan we het programma niet plaatsen.' Wellicht levert de ideologische herprogrammering van de NPO binnenkort diverse en inclusieve versies op van *Tussen Kunst en Kitsch* en *Boer Zoekt Vrouw*.

***Coen de Jong** is schrijver van het indringende boek **'Dwingeland. Orwell in de polder'**, dat afgelopen zomer verscheen. 'Dwingeland' kost 20 euro en is overal verkrijgbaar, zoals **HIER** (geen verzendkosten). Veel leesplezier!*